

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel, 24.10.2005
KOM (2005) 505 lõplik

2005/0211(COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,
millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik
(Merestrateegia direktiiv)

{SEK(2005) 1290}

(esitanud komisjon)

SELETUSKIRI

1) ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Merekeskkonda ähvardavad mitmed ohud, sealhulgas bioloogilise mitmekesisuse kadumine või vähenemine ja muutused selle struktuuris, elupaikade kadumine, saastumine ohtlike ainetega ja toiteelementidega ning kliimamuutuse tagajärjed.

EL 6. keskkonnavaline tegevusprogramm taotleb Euroopa merekeskkonna kaitsmise ja säilitamise temaatilise strateegia (edaspidi “strateegia”) väljatöötamist üldise eesmärgiga “edendada merede säästvat kasutamist ja säilitada mereökosüsteeme”.

Esimese sammuna strateegia väljatöötamisel esitas komisjon 2002. aastal teatise pealkirjaga “Merekeskkonna kaitsmise ja säilitamise strateegia suunas”. Keskkonnanõukogu 4. märtsi 2003. aasta järeldustes tervitati komisjoni teatist, toetati selle lähenemisviisi ja kavandatud eesmärgi ning taotleti 2005. aastaks ambitsioonika strateegia loomist. Komisjoni seadusandlik tööprogramm 2005. aastaks sisaldab kohustust võtta strateegia vastu 2005. aastaks.

- **Üldine taust**

Ehkki meetmed merekeskkonnale osaks saava surve ja tagajärgede vähendamiseks on olemas, on need välja töötatud sektoripõhise lähenemisviisi alusel, mille tulemuseks on suur hulk erinevaid merekeskkonna kaitsmisele kaasa aitavaid siseriikliku, piirkondliku, ELi ja rahvusvahelise tasandi poliitikasuundi, õigusakte, programme ja tegevuskavasid. ELi tasandil puudub üldine integreeritud poliitika merekeskkonna kaitsmiseks, ehkki on olemas mitmeid merekeskkonda mõjutavaid poliitilisi põhimõtteid ja ehkki on alanud mõtisklemine liidu tulevase kõikehõlmava merepoliitika üle.

Sellest poliitilisest raamistikust kooruv üldpilt on segane. Positiivse poole pealt on teatud valdkondades tehtud mõningaid edusamme, nt toiteelementide heite või ohtlike ainetega, eriti raskmetallidega, saastumise vähendamisel. Üldiselt aga on merekeskkonna olukord viimastel aastakümnetel märkimisväärselt halvenenud. Selle tagajärjel on Euroopa mered ja ookeanid ohus, mõningatel juhtudel koguni niivõrd, et nende struktuuri ja funktsioneerimist ähvardab tõsine oht.

Praegune poliitiline raamistik ei kindlusta merekeskkonna kaitse kõrget taset. Seepärast on vaja tugevat integreeritud ELi merekaitsepoliitikat.

- **Ettepanekus käsitletavas valdkonnas kehtivad õigusnormid**

Merekeskkonna kaitsele aitab kaasa lai valik ELi meetmeid. Samas, kuna poliitiline raamistik on sektoripõhine ja kuna selle geograafiline ulatus varieerub, puudub integreeritud poliitika, mis keskenduks merekeskkonna kaitsele.

- **Kooskõla Euroopa Liidu muude põhimõtete ja eesmärkidega**

Kavandatud direktiivist tulenev merekeskkonna kaitse kõrge tase on hädavajalik

merede ja ookeanide täieliku majandusliku ja sotsiaalse potentsiaali realiseerimiseks, aidates seeläbi tugevalt kaasa Lissaboni tegevuskavale ja ELi säästva arengu strateegiale.

Samuti annab ettepanek olulise panuse tulevase ELi merepoliitika väljatöötamisse, mis kuulutati välja komisjoni strateegilistes eesmärkides aastateks 2005–2009 eesmärgiga arendada edukat meremajandust ja merepõhise tegevuse täit potentsiaali keskkonnasäästlikul viisil.

Üks kesketest selle poliitika raames käsitlemist vajavatest teemadest on küsimus üldise haldusraamistiku kohta, mille kaudu saab reguleerida merede ja ookeanide kasutajaid ja kasutusviise. Seda käsitletakse 2006. aastaks ettenähtud merepoliitika rohelises raamatus. Merestrateegias ettenähtud halduskord moodustab esimese astme. Variandid merepoliitika raames laiema haldusraamistiku väljatöötamiseks peaksid arvesse võtma ka ülimalt mitmekesiseid õiguslikke ja poliitilisi eripärasid igas Euroopa piirkondlikus meres, alustades Läänemerest oma seitsme ELi liikmesriigiga ja Vene Föderatsiooniga ning lõpetades Vahemerega, kus majandusvööndid ei ole välja kuulutatud ja EL peab töötama ühiselt mitmete kolmandate riikidega.

2) KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA JA MÕJU HINDAMINE

- **Konsulteerimine huvitatud isikutega**

Konsultatsioonimeetodid, peamised sihtvaldkonnad ja vastajate üldiseloostus

Strateegia ettevalmistamine toimus ajavahemikul 2002–2004 ulatusliku konsultatsiooniprotsessi abil, mis haaras kõiki ELi liikmesriike ja kandidaatriike, liiduga ühiseid meresid ja ookeane jagavaid põhilisi Euroopa kolmanda riiki, 16 rahvusvahelist komisjoni ja konventsiooni, 21 põhilist tööstus- ja tsiviilühiskonna organisatsiooni ning teadlasi ja akadeemikuid.

Protsess lükati käima Taanis Koges 4.–6. detsembril 2002 peetud huvirühmade konverentsil. Koge konverentsi järel moodustati neli ajutist töörühma, mis koondavad kõiki põhilisi huviringkondi, kes peaksid tegelema strateegia väljatöötamise põhiliste aspektidega.

Vastuste kokkuvõte ja nende arvessevõtmine

Kõik töörühmad esitasid oma tegevuse tulemused Madalmaades Rotterdams 11.–12. novembril 2004 peetud huvirühmade lõppkonverentsil, millest kasvas välja laiaulatuslik konsensus strateegiasse kavandatud lähenemisviisi osas. Valdav enamik huvirühmi toonitas vajadust tugevate ELi meetmete järele.

Kavandatud direktiiv kätkeb endas täiel määral 2002. aastast alates peetud konsultatsioonide tulemusi. Kavandatud direktiivi keskmes on eelkõige vajadus kahetise ELi/piirkondliku lähenemisviisi järele, merepiirkondade loomine haldusüksustena strateegia elluviimiseks ja vajadus liikmesriikidevahelise koostöö järele merestrateegiate väljatöötamisel eriti rahvusvahelistest lepingutest tulenevaid olemasolevaid vahendeid kasutades.

Interneti kaudu toimus avatud konsultatsioon alates 14.03.2005 kuni 9.05.2005. Komisjonile laekus 133 vastust. Tulemused on kättesaadavad aadressil http://europa.eu.int/comm/environment/water/pdf/consultation_marine.pdf.

- **Ekspertarvamuste kogumine ja kasutamine**

Asjassepuutuvad teadus-/pädevusvaldkonnad

Ettevalmistustöö keskendus eriti a) merekeskkonda mõjutava inimtegevuse juhtimise ökosüsteemipõhise lähenemisviisi kohaldamisele, b) järelevalve- ja hindamisküsimustele ja c) konkreetsele ohtlike ainete probleemile.

Lisaks sellele on komisjon pööranud viimase kolme aasta jooksul tõsist tähelepanu siseriiklike ja piirkondlike organisatsioonide, riikide, uurimisinstituutide ja ÜRO asutuste aruannetele, uurimustele ja poliitilistele avaldustele seoses merekeskkonna kaitsega.

Kasutatud meetodika

Konsultatsiooniprotsessi osana valmis oluline töö kõigi ELi merestrateegia väljatöötamisega seotud aspektide kohta. Selle protsessi kaks tähtsat tulemust on a) juhenddokument ökosüsteemil põhineva lähenemisviisi kohaldamise kohta merekeskkonna suhtes ja b) uurimus Euroopa merepiirkondade identifitseerimise kohta hüdroloogiliste, okeanograafiliste ja biogeograafiliste omaduste põhjal, mis aitab suunata strateegia elluviimist.

Peamised organisatsioonid/eksperdid, kellega konsulteeriti

Rahvusvaheline Mereuurimise Nõukogu (ICES) oli konsultatsiooniprotsessis privilegeeritud partner, kes viis läbi tööd kahe eespool mainitud dokumendiga. Ettevalmistusprotsessis osalesid veel paljud eksperdid ja teadusorganisatsioonid.

Kokkuvõtte saadud ja kasutatud nõuannetest

Mainitud on tõsiseid pöördumatute tagajärgedega riske. Selliste riskide eksisteerimise suhtes ollakse üldjoontes üksmeelel.

Merekeskkonda ähvardavate ohtude osas, mis tekitavad mereökosüsteemides laiaulatuslike majanduslike ja sotsiaalsete tagajärgedega potentsiaalselt pöördumatuid või mittelineaarseid muutusi, saavutati laiapõhjaline konsensus. Põhiliste merekeskkonda ohustavate teguritena tehti kindlaks kliimamuutuse tagajärjed, kutselise kalapüügi mõju, õlilekked ja merresuunamine, võõrliikide sissetoomine, kahjulike õitsevate vetikate eutrofeerumine ja sellega seotud kasvamine, prügireostus, saastumine ohtlike ainetega ja mikrobioloogiline reostus, radionukliidide merresuunamine ning mürareostus.

Kahe kõige tähtsama merekeskkonda rõhuva tegurina tõsteti esile kliimamuutust ja kalandust.

Lühidalt koorub sellest protsessist välja ühemõtteline sõnum, et Euroopa mered ja ookeanid on suures ohus ja kiiresti tuleb panna alus jõupingutustele nende kaitsmiseks,

et kaitsta nende pikaajalist produktiivsust ning seeläbi merega seotud majanduslikku ja sotsiaalset tegevust.

Ekspertide nõuannete avalikkusele kättesaadavaks tegemiseks kasutatud vahendid

Kogu kavandatud direktiivi ettevalmistusfaasi käigus tehtud asjaomane analüüs tehakse kättesaadavaks. ICES on juba avaldanud oma juhenddokumendi ökosüsteemil põhineva lähenemisviisi kohaldamise ja rakendamise kohta, mis tehakse kättesaadavaks komisjoni veebisaidil. ICESi uurimus ELi merepiirkondade teemal on CIRCA süsteemi kaudu kõigile huvirühmadele kättesaadavaks tehtud.

• **Mõju hindamine**

Kaaluti kahte peamist varianti. Esimene variant seisnes rangelt vabatahtlikus lähenemises, mille aluseks oleks komisjoni teatis, milles sätestatakse mittesiduvad soovitusel selle kohta, kuidas tõhusalt kaitsta Euroopa merekeskkonda, töötades ELi tasandil kindlaksmääratavate merepiirkondade lõikes välja piirkondlikud merestrategiad.

Teine uuritud variant oli paindliku õigusakti ja teatise kombinatsioon. Õigusakti vormiks oleks merestrategia direktiiv, mis on küll kohaldamisala poolest ambitsioonikas, kuid oma vahendite poolest mitte liigselt ettekirjutusi tegev. ELi tasandil ei sätestata konkreetseid juhtimismeetmeid, kuna direktiiv tuleks toimima panna ja rakendada piirkondlikul tasandil.

Lisaks neile kahele variandile kaaluti võrdlusplaanina tegevusetust, mille taustal hinnata kahe variandi kohaselt kavandatud meetmete eeldatavaid kulusid.

Komisjon viis läbi mõju hindamise, mille võib leida komisjoni veebilehelt.

3) ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

• **Kavandatud meetmete kokkuvõte**

Kavandatud direktiivi lõppeesmärk on saavutada 2021. aastaks merekeskkonna hea keskkonnaseisund. Kavandatud direktiiv määrab üksnes kindlaks ühised eesmärgid ja põhimõtted ELi tasandil. Kavandatud direktiiv loob rakendamise huvides haldusüksustena Euroopa merepiirkonnad. Liikmesriigid peavad iga teatavas merepiirkonnas asuva mereakvatooriumi kohta välja töötama merestrategiad, mille aluseks on terve rea punktide täitmine. Merestrategiate väljatöötamisel kutsutakse liikmesriike aktiivsele koostööle nii omavahel kui asjaomaste kolmandate riikidega. Et võtta arvesse kindlate merepiirkondade konkreetset konteksti, nähakse direktiivis ette konkreetset olukorrad ja valdkonnad, kus liikmesriigil oleks võimatu saavutada direktiivi raames püstitatud keskkonnanalaste sihtide täit ulatust.

• **Õiguslik alus**

Asjakohane õiguslik alus on EÜ asutamislepingu artikli 175 lõige 1.

• **Subsidiaarsuse põhimõte**

Subsidiaarsuse põhimõte kehtib niivõrd, kui ettepanek ei kuulu ühenduse ainupädevusse.

Liikmesriigid ei saa ettepaneku eesmäärke piisavalt saavutada järgmis(t)el põhjus(t)el.

Merekeskkond ei järgi olemasolevaid geopolitiilisi piire. See on oma olemuselt piiriülene ja nõuab seepärast koostööd ja ühiseid põhimõtteid. Neis tingimustes on puhtalt siseriikliku lähenemisviisi kohaldamine merekeskkonna suhtes nurjumisele määratud.

Merepiirkondadega piirnevad liikmesriigid võivad seoses kehtestatavate lähenemisviiside, diagnooside ja programmidega vabalt jõuda erinevatele järeldustele, hoolimata mereökosüsteemide ühtsusest. Liikmesriigid võivad vabalt kasutada asjakohaste meetmete võtmiseks erinevaid ja isegi vastukäivaid teid ning kulutada selleks erineval hulgal aega, mille tulemusel on merekeskkonna kaitse ebaefektiivne.

Tulemuseks oleks see, et merekeskkond ei parane. Seega väheneks märgatavalt ookeani võime neutraliseerida uusi surveavaldusi merekeskkonnale, nagu kliimamuutust ja meretranspordi kasvu.

Ühenduse meetmetega on ettepaneku eesmäärke parem saavutada järgmis(t)el põhjus(t)el.

Ettepanek kehtestab ühise ELi raamistiku ühiste väljakutsete käsitlemiseks ning kehtestab ühised põhimõtted ja lähenemisviisid merekeskkonna kaitsmisele kogu Euroopas.

Ehkki mitmed ELi liikmesriigid on välja töötanud siseriiklikud meetmed merekeskkonna kaitsmiseks ja teinud aktiivselt koostööd asjaomaste rahvusvaheliste lepingute raames, on edenemist takistanud asjaolu, et siseriiklikud meetmed ei mõjuta teiste antud merepiirkonnaga piirnevate riikide tegevust ning rahvusvaheline koostöö eriti piirkondlike merekonventsioonide raames on jõustamise ja nende organisatsioonide kontrolli puudumise tõttu andnud vastandlikke tulemusi.

Kavandatud õigusakt piirdub sellega, mida liikmesriigid rahuldavalt saavutada ei suuda – st kogu ELi hõlmava raamistiku loomisega, mille kaudu saab Euroopa merekeskkonda tõhusamalt kaitsta. Üksikasjalikke eesmäärke ja juhtimismeetmeid, mida on vaja hea keskkonnaseisundi saavutamiseks igas ELi merepiirkonnas, ei määrata kindlaks ELi tasandil.

Seepärast vastab ettepanek subsidiaarsuse põhimõttele.

- **Proportsionaalsuse põhimõte**

Ettepanek vastab proportsionaalsuse põhimõttele järgmis(t)el põhjus(t)el.

Kavandatud õigusakti vormiks on merestrateegia direktiiv. Siseriiklikule otsustamisele ja piirkondlikule kooskõlastamisele jääb piisavalt ruumi. Keskkonnavalaste sihtide kehtestamine piirkondlikul tasandil ning nende sihtide ja seeläbi igas merepiirkonnas ELi liikmesriikide jurisdiktsiooni all olevas Euroopa akvatooriumis hea keskkonnaseisundi saavutamiseks vajalike meetmete kavandamine ja täideviimine on

liikmesriikide ülesandeks.

Kavandatud direktiivi halduskoormuseks on hinnangute kohaselt ELi kohta tervikuna esimesel kahel aastal ligikaudu 90 miljonit eurot aastas, järgnevatel aastatel 70 miljonit eurot. Teisalt saavutatakse järelevalve ja hindamise dubleerimist vältides märgatav võit tõhususe osas.

Piirkondlikul tasandil kokkulepitud meetmeprogrammidest tulenevad rakenduskulud. Nähakse ette liikmesriikide poolt väljatöötatud meetmeprogrammide mõju üksikasjalik hindamine, et tagada keskkonnavalaste sihtide saavutamine minimaalsete kuludega.

Mõju hindamisest ilmneb, et ehkki lühiajaliselt võib esineda olulisi sotsiaalseid ja majanduslikke kulusid, kaaluvad keskmises ja pikemas perspektiivis avalduvad sotsiaalsed ja keskkonnaeelised need kulud arvestataval määral üles.

- **Õigusakti valik**

Kavandatud õigusakt: merestrateegia direktiiv.

Muud õigusaktid ei oleks asjakohased järgmis(t)el põhjus(t)el.

Üks variant oleks olnud korraldusliku õigusakti väljatöötamine (määruse või rangema direktiivi kujul). Määrus või rangem direktiiv oleks aga kaasa toonud ELi merekeskkonna tingimuste ja vajaduste mitmekesisuse eiramise, kuna see ei oleks võimaldanud liikmesriikidel teha piirkondlikul tasandil rakendamiseks mitmeid poliitilisi otsuseid. Seepärast sellest lähenemisviisist loobuti.

Teine variant oluks võtta vastu soovitus, milles on välja toodud meetmed merestrateegia elluviimiseks piirkondlikul tasandil. Kuna soovitustel ei ole aga siduvat jõudu, poleks olnud mingit garantiid, et liikmesriigid oleksid end pühendanud jäigale rakendamisele. Seetõttu lükati see variant tagasi.

Kolmas variant oleks olnud võtta vastu otsus, mis oleks tervikuna siduv piiratud arvu liikmesriikide suhtes, kellele see on suunatud. Et 25 liikmesriigist 20 on mereriigid ja kavandatud laienemise tõttu kasvab see suundumus veelgi, ning et merekeskkonna tõhusaks kaitsmiseks on tarvis kaasata ka piirkondlikus merevalglas asuvad sisemaariigid, ei oleks otsuse suunamine piiratud hulgale konkreetsetele adressaatidele asjakohane. Otsus ei oleks ka andnud mingit paindlikkust seoses rakendamisega, sest see on tervikuna siduv.

4) MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta ühenduse eelarvet.

5) TÄIENDAV TEAVE

- **Läbivaatus-/muutmis-/ajapiiranguklausel**

Ettepanek sisaldab läbivaatamisklauslit.

- **Euroopa Majanduspiirkond**

Kavandatud õigusakt käsitleb EMPga seotud küsimust ja peaks seepärast laienema Euroopa Majanduspiirkonnale.

Ettepanek:

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,
millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik
(Merestrateegia direktiiv)**

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 175 lõiget 1,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,¹

võttes arvesse Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust,²

võttes arvesse regioonide komitee arvamust,³

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras⁴

ning arvestades järgmist:

- (1) Merekeskkond on väärtuslik pärand, mis vajab kaitset, taastamist ja ka sellena kohtlemist kaugema eesmärgiga hoida meresid ja ookeane bioloogiliselt mitmekesistena ja dünaamilistena ning samas ohutute, puhaste, tervete ja produktiivsetena.
- (2) Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuli 2002. aasta otsusega nr 1600/2002/EÜ, milles sätestatakse ühenduse kuues keskkonnaalane tegevusprogramm, tuleks kolme aasta jooksul pärast selle programmi vastuvõtmist välja töötada temaatiline strateegia merekeskkonna kaitsmiseks ja säilitamiseks üldeesmärgiga edendada merede säästvat kasutamist ja säilitada mereökosüsteeme.
- (3) Merede säästva kasutamise edendamiseks ja mereökosüsteemide säilitamiseks tuleb eelisjärjekorda tõsta hea keskkonnaseisundi saavutamine ühenduse merekeskkonnas, selle keskkonna kaitse ja säilitamise jätkamine ning olukorra edasise halvenemise vältimise tagamine.

¹ ELT C ..., ..., lk

² ELT C ..., ..., lk

³ ELT C ..., ..., lk

⁴ ELT C ..., ..., lk

- (4) Nende eesmärkide saavutamiseks on meetmete jaoks vaja läbipaistvat ja sidusat seadusandlikku üldraamistikku, mis võimaldaks võetud meetmete kooskõlastamist, tagaks nende vastavuse ja korraliku integreerimise muude ühenduse õigusaktide ning rahvusvaheliste kokkulepete kohaselt võetavate meetmetega.
- (5) Ühenduse merekeskkonna moodustavate merepiirkondade erinevad tingimused, probleemid ja vajadused nõuavad erinevaid ja konkreetseid lahendusi. Seda mitmekesisust tuleks arvesse võtta, kui merepiirkondade ja allpiirkondade raames valmistatakse ette, kavandatakse ja viiakse ellu meetmeid hea keskkonnaseisundi saavutamiseks ühenduse merekeskkonnas.
- (6) Seepärast on kohane, et iga liikmesriik peaks oma Euroopa akvatooriumi jaoks välja töötama merestrateegia, mis, lähtudes küll liikmesriigi oma akvatooriumist, kajastab asjaomase merepiirkonna üldist perspektiivi. Merestrateegiate kulminatsiooniks peaks olema hea keskkonnaseisundi saavutamiseks mõeldud meetmeprogrammide elluviimine.
- (7) Merekeskkonna piiriülese olemuse tõttu tuleks iga merepiirkonna merestrateegiate väljatöötamist kooskõlastada. Kuna merepiirkonnad on ühised nii teiste liikmesriikidega kui ka kolmandate riikidega, peaksid liikmesriigid üritama tagada võimalikult tiheda kooskõlastamise kõigi asjaomaste liikmesriikide ja teiste riikidega. Kui see on otstarbekas ja asjakohane, tuleks kõnealuse koostöö tagamiseks kasutada merepiirkondades juba loodud institutsioonilisi struktuure.
- (8) Et rahvusvahelise tasandi meetmed on nende eesmärkide saavutamiseks mõõdapääsmatud, peaks käesolev direktiiv tõstma ühenduse rahvusvahelistest lepingutest tuleneva panuse tõhusust.
- (9) Ühendus ja liikmesriigid on nõukogu 23. märtsi 1998. aasta otsusega 98/392/EÜ (mis käsitleb UNCLOS-i ja selle XI osa rakendamist käsitleva 28. juuli 1994. aasta lepingu sõlmimist Euroopa Ühenduse poolt)⁵ heakskiidetud ÜRO mereõiguse konventsiooni (UNCLOS) osalised. Käesolevas direktiivis tuleks seepärast täiel määral arvesse võtta nendest lepingutest tulenevaid ühenduse ja liikmesriikide kohustusi.
- (10) Samuti peaks käesolev direktiiv toetama ühenduse poolt bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni⁶ kontekstis tugevalt omaks võetud seisukohti bioloogilise mitmekesisuse kadumise pidurdamise, mere bioloogilist mitmekesisust säilitava ja säästva kasutamise tagamise ja kaitstud merealade ülemaailmse võrgustiku loomise osas aastaks 2012. Lisaks peaks see aitama kaasa bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste seitsmenda konverentsi (CBD/COP7) eesmärkide saavutamisele; kõnealune konverents võttis vastu arvukaid eesmärke, sihte ja tegevusi hõlmava üksikasjaliku mere ja rannikualade bioloogilise mitmekesisuse tööprogrammi, mille eesmärgiks on peatada siseriiklikult, piirkondlikult ja ülemaailmselt bioloogilise mitmekesisuse kadumine ning kindlustada mereökosüsteemi võime toetada kaupade ja teenustega varustamist, ning kaitsealade tööprogrammi, mille eesmärk on kehtestada ja hallata merekaitsealade ökoloogiliselt representatiivseid siseriiklikke ja piirkondlikke süsteeme aastaks 2012. Sellele

⁵ ELT L 179, 23.6.1998, lk 1.

⁶ Nõukogu otsus 93/626/EÜ, 25.10.1993, ELT L 309, 13.12.1993, lk. 1-20

protsessile aitab oluliselt kaasa liikmesriikide kohustus määrata elupaikade direktiivi alusel kindlaks Natura 2000 alad.

- (11) Käesolev direktiiv peaks aitama kaasa ühenduse ja liikmesriikide mitmetest muudest rahvusvahelistest lepingutest tulenevate kohustuste täitmisele, mille kohaselt nad on võtnud enda peale olulisi kohustusi seoses merekeskkonna kaitsmisega reostuse eest: Läänemere piirkonna merekeskkonna kaitse konventsioon, mis kiideti heaks nõukogu otsusega 94/157/EÜ,⁷ Kirde-Atlandi merekeskkonna kaitse konventsioon, mis kiideti heaks nõukogu otsusega 98/249/EÜ,⁸ ja selle uus V lisa merepiirkondade ökosüsteemide ja bioloogilise mitmekesisuse kaitsmise ja säilitamise kohta ning sellega seotud III lisa, mis kiideti heaks nõukogu otsusega 2000/340/EÜ,⁹ Vahemere merekeskkonna ja rannikuala kaitse konventsioon, mida muudeti 1995. aastal ja mis kiideti heaks nõukogu otsusega 77/585/EMÜ,¹⁰ ja selle protokoll Vahemere kaitsmise kohta maismaalt lähtuva reostuse eest, mis kiideti heaks nõukogu otsusega 83/101/EMÜ.¹¹
- (12) Et merestrateegiate raames täideviidavad meetmeprogrammid on tõhusad üksnes juhul, kui nende väljatöötamisel on aluseks põhjalikud teadmised merekeskkonna olukorrast konkreetsetes piirkonnas ja kui need kohandatakse iga liikmesriigi puhul ja asjaomase merepiirkonna üldperspektiivis võimalikult täpselt asjaomase akvatooriumi vajadustele, on informeeritud poliitiliste otsuste tegemiseks vaja ette näha asjakohase raamistiku loomine siseriiklikul tasandil.
- (13) Esimese ettevalmistava sammuna peaksid merepiirkonna liikmesriigid teostama oma mereakvatooriumi parameetrite analüüsi, tehes kindlaks kõnealusele akvatooriumile survet ja mõju avaldavad valitsevad tegurid, akvatooriumi majandusliku ja sotsiaalse kasutuse ja kui palju merekeskkonna seisundi halvenemine maksma läheb.
- (14) Selliste analüüside alusel peaksid liikmesriigid Euroopa akvatooriumi jaoks kindlaks määrama hea keskkonnaseisundi parameetrite kogumi. Sel otstarbel on vaja sätestada üldised kvalitatiivsed tunnused, üksikasjalikud kriteeriumid ja standardid, mille komisjon peaks lähitulevikus kõigi huvitatud poolte kaasosalusel välja töötama.
- (15) Järgmine samm hea keskkonnaseisundi saavutamise suunas peaks olema panna paika keskkonnavalused sihid ja kehtestada kestva hindamise järelevalveprogrammid, mis võimaldaksid asjaomase akvatooriumi seisundit korrapäraselt hinnata.
- (16) Nende raamistike alusel peaksid liikmesriigid kehtestama ja rakendama meetmeprogrammid, mis on mõeldud hea keskkonnaseisundi saavutamiseks asjaomases akvatooriumis, arvestades samal ajal olemasolevaid ühenduse ja rahvusvahelisi nõudeid ja asjaomase merepiirkonna vajadusi.
- (17) Ehkki vajalikku täpset rõhuasetust arvestades on asjakohane, et neid meetmeid võtaksid liikmesriigid, on tegevuse sidususe tagamiseks ühenduses tervikuna ja seoses

⁷ ELT L 73, 16.3.1994, lk 19.

⁸ ELT L 104, 3.4.1998, lk 1.

⁹ ELT L 118, 8.5.2000, lk 44.

¹⁰ ELT L 240, 19.9.1977, lk 1. Otsust on muudetud otsusega 99/802/EÜ (ELT L 322, 14.12.1999).

¹¹ ELT L 67, 12.3.1983, lk 1.

ülevaailmsel tasandil võetud kohustustega möödapääsmatu, et nii ettevalmistav raamistik kui meetmeprogrammid peaksid saama komisjoni heakskiidu.

- (18) Õigluse ja teostatavuse huvides on vaja ette näha sätted juhtumiks, kus liikmesriigil oleks võimatu saavutada seatud keskkonnavalaste sihtide täit ulatust.
- (19) Selles kontekstis on tarvis sätestada kahte tüüpi erijuhtumid. Esimene puudutab olukorda, milles liikmesriigil on võimatu oma keskkonnavalaste sihte saavutada kas teise riigi tegevuse või tegevusetuse, looduslike põhjuste või vääraratu jõu tõttu või selle liikmesriigi enda poolt võetud meetmete tõttu, mis lähtuvad keskkonnale osaks saavast negatiivsest mõjust tähtsamaks peetavatest üldistest huvidest. Sellistel juhtudel on vaja lubada liikmesriikidel võtta nende meetmeprogrammidesse kuuluvate meetmete asemel ajutisi meetmeid. Ajutiste meetmete mõte peaks olema vältida ohustatud mereakvatooriumi seisundi edasist halvenemist ja leevendada kahjulikku mõju asjaomases merepiirkonnas.
- (20) Teist tüüpi erijuhtum on selline, et liikmesriik leiab probleemi, mis mõjutab tema Euroopa mereakvatooriumi, võib-olla isegi kogu asjaomase merepiirkonna keskkonnaseisundit, kuid mida ei saa lahendada siseriiklikul tasandil võetavate meetmetega. Sellistel juhtudel tuleks ette näha, et komisjoni teavitatakse meetmeprogrammide esitamise raames.
- (21) Samas on vajalik, et erijuhtumite tarbeks mõeldud paindlikkus oleks ühenduse tasandil kontrolli all. Esimest tüüpi juhtumi puhul on seepärast asjakohane, et komisjoni poolt enne meetmeprogrammi heakskiitmist tehtava hindamise käigus võetakse nõuetekohaselt arvesse rakendatavate ajutiste meetmete tõhusust. Juhtudel, kui liikmesriik viitab meetmetele, mis lähtuvad ülekaalukatest üldistest huvidest, peaks komisjon tagama, et selle tagajärjel merekeskkonnas toimuvad nihked või muutused ei välista püsivalt ega sea ohtu hea keskkonnaseisundi saavutamist asjaomases merepiirkonnas.
- (22) Teist tüüpi erijuhtumi puhul peaks komisjon enne meetmeprogrammi heakskiitmist kaaluma asjaomase liikmesriigi võetud vaatenurga paikapidavust, see tähendab seisukohta, et siseriiklikul tasandil võetud meetmetest ei piisa, niisiis on vaja ühenduse tasandi meetmeid.
- (23) Pidades silmas mereökosüsteemide dünaamilist olemust ja nende looduslikku varieeruvust ning asjaolu, et neile avaldatav surve ja mõju varieerub vastavalt muutustele inimtegevuse erinevates mudelites ja kliimamuutuse mõjus, on oluline tunnistada, et hea keskkonnaseisundi määratlus on dünaamiline ja paindlik ning seda tuleb aja jooksul kohandada. Niisiis on kohane, et merekeskkonna kaitse oleks paindlik ja kohanduv. Seepärast on vaja ette näha merestrategie korrapärase ajakohastamine.
- (24) Samuti on vaja ette näha meetmeprogrammide ja nende ajakohastuste avaldamine ning vahearuanete esitamine komisjonile, milles kirjeldatakse programmi rakendamisel tehtud edusamme.
- (25) Laiema üldsuse kaasatuse tagamiseks merestrategie kehtestamisse, rakendamisse ja ajakohastamisse on vaja anda nõuetekohast teavet merestrategie eri elementide või

nende ajakohastuste kohta, samuti taotluse korral esitada asjaomaseid taustadokumente ja teavet, mida kasutatakse merestrateegiate väljatöötamiseks.

- (26) On asjakohane, et komisjon peaks esitama esimese hindamisaruande käesoleva direktiivi rakendamise kohta kahe aasta jooksul pärast kõigi meetmeprogrammide saamist ja igal juhul hiljemalt 2021. aastaks. Seejärel tuleks komisjoni edasised aruanded avaldada iga kuue aasta tagant.
- (27) Tuleks sätestada kohanduste vastuvõtmine merekeskkonna seisundi hindamise, järelevalve, keskkonnaalaste sihtide ning andmeedastuse ja -töötuse tehniliste vormingutega seotud standarditele, et need oleksid kooskõlas direktiiviga¹².
- (28) Kalanduse juhtimist reguleerivaid meetmeid võib võtta üksnes ühise kalanduspoliitika kontekstis, mis on sätestatud nõukogu 20. detsembri 2002. aasta määruses (EÜ) nr 2371/2002 ühisele kalanduspoliitikale vastava kalavarude kaitse ja säästva kasutamise kohta,¹³ tuginedes teaduslikele nõuannetele, ning seepärast neid käesolevas direktiivis ei käsitleta. Kontrolli radioaktiivse materjali kasutamisest tuleneva merrejuhtimise ja heite üle reguleerivad EURATOMI asutamislepingu artiklid 30 ja 31 ning käesolevas direktiivis seda seega ei käsitleta.
- (29) Kuna liikmesriigid ei ole võimelised täielikult saavutama võetavate meetmete eesmärgi, mida on nende ulatuse ja mõju tõttu parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus vastu võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (30) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja peetakse kinni iseäranis Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtetest. Eelkõige püütakse sellega edendada kõrge keskkonnakaitse taseme ja keskkonna kvaliteedi parandamise lõimimist ühenduse poliitikasse kooskõlas säästva arengu põhimõttega, mis on sätestatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 37.
- (31) Käesoleva direktiivi kohaldamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta direktiivile 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused,¹⁴

¹² Lisada viide INSPIRE direktiivile, kui see on vastu võetud.

¹³ ELT L 358, 31.12.2002, lk 59.

¹⁴ ELT L 184, 17.7.1999, lk 23.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I peatükk **Üldsätted**

Artikkel 1 *Sisu*

Käesolev direktiiv loob raamistiku merestrateegiate väljatöötamiseks, mille otstarve on saavutada merekeskkonnas hea keskkonnaseisund [hiljemalt aastaks 2021] ja tagada selle keskkonna jätkuv kaitsmine ja säilitamine ning olukorra halvenemise vältimine.

Käesoleva direktiivi kohaldamisel tähendab “keskkonnaseisund” mereakvatooriumi keskkonna üldist seisundit, võttes arvesse sellesse kuuluvate mereökosüsteemide struktuuri, funktsiooni ja protsesse koos looduslike füsiograafiliste, geograafiliste ja kliimatiliste teguritega, samuti füüsikalisi ja keemilisi tingimusi, sealhulgas neid, mis tulenevad inimtegevusest asjaomasel alal.

Artikkel 2 *Kohaldamisala*

Käesolev direktiiv on kohaldatav kõigi Euroopa vete suhtes, mis jäävad territoriaalvete ulatuse mõõtmiseks kasutatavast lähtejoonest mere poole, küündides liikmesriikide suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni alla kuuluva ala kaugeimasse otsa, sealhulgas kõigi nende vete särg ja selle aluspinnas, edaspidi “Euroopa mereakvatoorium”.

Artikkel 3 *Merepiirkonnad ja allpiirkonnad*

1. Liikmesriigid võtavad oma käesolevast direktiivist tulenevate kohustuste täitmisel nõuetekohaselt arvesse asjaolu, et nende Euroopa mereakvatoorium moodustab lahutamatu osa järgmistest merepiirkondadest:
 - (a) Läänemeri;
 - (b) Atlandi ookeani kirdeosa;
 - (c) Vahemeri.
2. Liikmesriigid võivad konkreetse ala eripära arvessevõtmiseks rakendada käesolevat direktiivi lõikes 1 nimetatud mereakvatooriumi alarajoonide alusel, tingimusel, et kõnealused alarajoonid on piiritletud järgmistele mere allpiirkondadele vastaval viisil:
 - (a) Atlandi kirdeosas:

- (i) Põhjameres, kaasa arvatud Kattegat, Inglise kanal ning Belgia, Taani, Prantsusmaa, Saksamaa, Madalmaade, Rootsi ja Ühendkuningriigi suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni alla kuuluv mereakvatoorium;
 - (ii) Keldi meres Iirimaa ja Ühendkuningriigi suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni alla kuuluv mereakvatoorium;
 - (iii) Biskaia lahes ja Ibeeria rannikul Prantsusmaa, Portugali ja Hispaania suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni alla kuuluv mereakvatoorium;
 - (iv) Atlandi ookeanis Assoori saarestikku ja Madeirat ümbritsev Portugali suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni alla kuuluv mereakvatoorium ning Kanaari saari ümbritsev Hispaania suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni alla kuuluv mereakvatoorium;
- (b) Vahemeres:
- (i) Vahemere lääneosas Hispaania, Prantsusmaa ja Itaalia suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni alla kuuluv mereakvatoorium;
 - (ii) Aadria meres Itaalia ja Sloveenia suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni alla kuuluv mereakvatoorium;
 - (iii) Joonia meres Kreeka, Itaalia ja Malta suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni alla kuuluv mereakvatoorium;
 - (iv) Egeuse meres Kreeka ja Küprose suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni alla kuuluv mereakvatoorium.

Liikmesriigid teatavad komisjonile kõigist alarajoonidest artikli 23 lõike 1 esimeses lõigus nimetatud kuupäevaks.

Artikkel 4 *Merestrateegiad*

Iga liikmesriik töötab vastavalt järgmisele tegevuskavale iga asjaomase merepiirkonna jaoks oma Euroopa akvatooriumis välja merestrateegia:

- (a) Ettevalmistamine:
- (i) asjaomase akvatooriumi keskkonnaseisundi ja inimtegevusest sellele tuleneva keskkonnamõju esialgne hindamine kooskõlas artikliga 7, mis peab olema lõpule viidud [4 aastat pärast jõustumiskuupäeva];
 - (ii) asjaomaste vete hea keskkonnaseisundi piiritlemine kooskõlas artikli 8 lõikega 1, mis peab olema kehtestatud [4 aastat pärast jõustumiskuupäeva];
 - (iii) keskkonnavalaste sihtide kogumi kehtestamine kooskõlas artikli 9 lõikega 1 hiljemalt [5 aastat pärast jõustumiskuupäeva];

- (iv) sihtide pidevaks hindamiseks ja korrapäraseks ajakohastamiseks mõeldud seireprogrammi kehtestamine ja rakendamine kooskõlas artikli 10 lõikega 1 hiljemalt [6 aastat pärast jõustumiskuupäeva], välja arvatud juhtudel, kui asjaomastes ühenduse õigusaktides on sätestatud teisiti;

(b) Meetmeprogrammid:

- (i) hiljemalt 2016. aastaks hea keskkonnaseisundi saavutamiseks mõeldud meetmeprogrammi väljatöötamine kooskõlas artikli 12 lõigetega 1, 2 ja 3;
- (ii) punktis i ettenähtud programmi käimalükkamine hiljemalt 2018. aastaks kooskõlas artikli 12 lõikega 6.

Artikkel 5

Kooskõlastamine ja koostöö

1. Käesoleva direktiivi kohaldamisel kooskõlastavad samasse merepiirkonda või allpiirkonda kuuluva mereakvatooriumiga liikmesriigid oma meetmeid.

Kui see on otstarbekas ja asjakohane, kasutavad liikmesriigid selles merepiirkonnas või allpiirkonnas juba loodud institutsioonilisi struktuure.

2. Käesoleva direktiivi kohaldamisel teevad liikmesriigid igas merepiirkonnas või allpiirkonnas kõik, et kooskõlastada oma meetmeid kolmandate riikidega, kelle suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni alla kuulub osa samas piirkonnas või allpiirkonnas asuvast akvatooriumist.

Selles kontekstis lähtuvad liikmesriigid niivõrd kui võimalik olemasolevatest programmidest ja tegevustest, mis on välja töötatud rahvusvahelistest kokkulepetest tulenevate struktuuride raames.

Artikkel 6

Pädevad asutused

1. Liikmesriigid määravad artikli 23 lõike 1 esimeses lõigus nimetatud kuupäevaks igale asjaomasele merepiirkonnale käesoleva direktiivi rakendamiseks seoses oma Euroopa mereakvatooriumiga pädeva asutuse.

Kuue kuu jooksul sellest kuupäevast esitavad liikmesriigid komisjonile oma määratud pädevate asutuste nimekirja koos I lisas loetletud teabega.

Samal ajal saadavad liikmesriigid komisjonile siseriiklike pädevate asutuste nimekirja kõigi asjakohaste rahvusvaheliste organite kohta, milles nad on osalised.

2. Liikmesriigid teavitavad komisjoni kõigist lõike 1 kohaselt esitatud andmetes tehtud muudatustest kolme kuu jooksul pärast kõnealuste muudatuste jõustumist.

II peatükk

Merestrateegiad: ettevalmistus

Artikkel 7 *Hindamine*

1. Liikmesriigid teostavad oma Euroopa mereakvatooriumi esialgse hindamise, mis seisneb järgmises:
 - (a) selle akvatooriumi oluliste parameetrite ja praeguse keskkonnaseisundi analüüs, mis põhineb II lisa tabelis 1 toodud mittetäielikul elementide nimekirjal ning hõlmab elupaigatüüpe, bioloogilisi komponente, füüsikaliskemilisi omadusi ja hüdro-morfoloogiat;
 - (b) selle akvatooriumi parameetritele ja keskkonnaseisundile osaks saava surve ja mõju, sealhulgas inimtegevuse analüüs, mis põhineb II lisa tabelis 2 toodud mittetäielikul elementide nimekirjal ning hõlmab mitmesuguste survetegurite kvalitatiivset ja kvantitatiivset kogumit, samuti tuvastatavaid suundumusi;
 - (c) selle kasutuse ja merekeskkonna olukorra halvenemisega kaasnevate kulude majanduslik ja sotsiaalne analüüs.
2. Lõikes 1 nimetatud analüüsides võetakse arvesse direktiivi 2000/60/EÜ vastavate sätetega reguleeritud ranniku-, ülemineku- ja territoriaalvetega seotud elemente, et anda merekeskkonna seisundile igakülgne hinnang.

Artikkel 8 *Hea keskkonnaseisundi piiritlemine*

1. Liikmesriigid määravad artikli 7 lõike 1 kohaselt tehtud esialgse hindamise alusel iga asjaomase merepiirkonna puhul Euroopa mereakvatooriumi hea keskkonnaseisundi parameetrite kogumi, tuginedes lõikes 3 ettenähtud üldistele kvalitatiivsetele tunnustele, kriteeriumidele ja standarditele.

Nad võtavad arvesse II lisas loetletud elemente ja eriti elupaigatüüpe, bioloogilisi komponente, füüsikaliskemilisi omadusi, hüdro-morfoloogiat.
2. Liikmesriigid teavitavad komisjoni artikli 7 lõike 1 kohaselt tehtud hindamisest ja käesoleva artikli lõike 1 kohaselt tehtud piiritlemisest hiljemalt kolm kuud pärast viimase lõpuleviimist.
3. Komisjon sätestab pärast huvitatud isikutega konsulteerimist hiljemalt [2 aastat pärast jõustumiskuupäeva] artikli [22 lõikes 2] nimetatud korras ja II lisa alusel üldised kvalitatiivsed tunnused, üksikasjalikud kriteeriumid ja standardid hea keskkonnaseisundi määratlemiseks.

Artikkel 9
Keskkonnavalaste sihtide kehtestamine

1. Liikmesriigid kehtestavad artikli 7 lõike 1 kohaselt tehtud esialgse hindamise alusel kogu oma Euroopa mereakvatooriumi kohta keskkonnavalaste sihtide ja nendega seotud indikaatorite igakülgse kogumi, võttes arvesse III lisas toodud parameetrite mittetäielikku nimekirja.

Nende sihtide ja indikaatorite väljatöötamisel võtavad liikmesriigid arvesse siseriiklikul, ühenduse või rahvusvahelisel tasandil sama akvatooriumi suhtes sätestatud olemasolevate keskkonnavalaste sihtide jätkuvat kohaldamist.

2. Liikmesriigid teatavad komisjonile keskkonnavalastest sihtidest hiljemalt kolme kuu jooksul pärast nende kehtestamist.

Artikkel 10
Seireprogrammide kehtestamine

1. Liikmesriigid kehtestavad ja rakendavad artikli 7 lõike 1 kohaselt tehtud esialgse hindamise alusel kooskõlastatud seireprogrammi oma Euroopa mereakvatooriumi keskkonnaseisundi pidevaks hindamiseks II ja IV lisas toodud nimekirjade alusel ja toetudes artikli 9 kohaselt kehtestatud keskkonnavalastele sihtidele.

Need programmid on kooskõlas merepiirkondade või allpiirkondadega ning tuginevad hindamist ja seiret käsitlevatele asjaomaste ühenduse õigusaktide või rahvusvaheliste lepingute sätetele.

2. Liikmesriigid teatavad komisjonile seireprogrammidest hiljemalt kolme kuu jooksul pärast nende kehtestamist.
3. Kui see on asjakohane, võtab komisjon artikli [22 lõikes 2] sätestatud korras vastu spetsifikatsioonid ja standardiseeritud meetodid seireks ja hindamiseks, mis arvestavad olemasolevate kohustustega ja tagavad seire- ja hindamistulemuste võrreldavuse.

Artikkel 11
Heakskiit

Kõigi artikli 7 lõike 1, artikli 8 lõike 2, artikli 9 lõike 2 ja artikli 10 lõike 2 alusel tehtud teavitamiste alusel hindab komisjon iga merepiirkonna raames ja iga liikmesriigi puhul, kas teatatud elemendid moodustavad käesoleva direktiivi nõuetele vastava raamistiku.

Kõnealuste hindamiste läbiviimisel arvestab komisjon eri merepiirkondade piires ja kogu ühenduses kasutusel olevate raamistike sidusust.

Hindamise otstarbel võib komisjon paluda asjaomasel liikmesriigil esitada täiendavat teavet, mis on talle otsuse tegemiseks vajalik.

Kuue kuu jooksul pärast teate saamist artikli 10 kohaselt kehtestatud seireprogrammide kohta võib komisjon mis tahes liikmesriigi puhul otsustada raamistiku või selle suvalise elemendi tagasi lükata põhjusel, et see ei vasta käesolevale direktiivile.

III peatükk

Merestrateegiad: meetmeprogrammid

Artikkel 12 *meetmeprogrammid*

1. Liikmesriigid teevad iga asjaomase merepiirkonna puhul kindlaks meetmed, mida tuleb võtta kogu nende Euroopa mereakvatooriumis hea keskkonnaseisundi saavutamiseks vastavalt artikli 8 lõikele 1.

Need meetmed töötatakse välja artikli 7 lõike 1 kohaselt tehtava esialgse hindamise alusel ja lähtudes artikli 9 lõike 1 kohaselt kehtestatud keskkonnavalastest sihtidest, võttes arvesse V lisas loetletud meetmetüüpe.

2. Liikmesriigid integreerivad lõike 1 alusel väljatöötatud meetmed meetmeprogrammi, võttes arvesse asjaomaste ühenduse õigusaktide või rahvusvaheliste lepingute kohaselt nõutavaid meetmeid.
3. Meetmeprogrammi koostamisel lõike 2 kohaselt võtavad liikmesriigid nõuetekohaselt arvesse säästvat arengut ja eelkõige kavandatud meetmete ühiskondlikku ja majanduslikku mõju.

Liikmesriigid tagavad meetmete kulutõhususe ja tehnilise teostatavuse ning viivad enne iga uue meetme rakendamist läbi mõju hindamisi, sealhulgas üksikasjalikke tulude ja kulude analüüse.

4. Liikmesriigid näitavad oma meetmeprogrammides ära, kuidas meetmeid rakendada kavatsetakse ja kuidas need aitavad kaasa artikli 9 lõike 1 alusel kehtestatud keskkonnavalaste sihtide saavutamisele.
5. Liikmesriigid teatavad komisjonile ja teistele asjaomastele liikmesriikidele oma meetmeprogrammidest kolme kuu jooksul nende lõpuleviimisest.
6. Arvestades artiklit 15, tagavad liikmesriigid programmide käimalükkamise kahe aasta jooksul nende lõpuleviimisest.

Artikkel 13 *Eripiirkonnad*

1. Kui liikmesriik tuvastab oma Euroopa mereakvatooriumis ala, kus ükskõik millisel järgmistest põhjustest ei saa keskkonnavalaseid sihte selle liikmesriigi võetavate meetmetega saavutada, identifitseerib ta selle ala selgelt oma meetmeprogrammis ja esitab komisjonile oma seisukoha põhjendamiseks vajalikud tõendid:

(a) teise liikmesriigi või kolmanda riigi tegevus või tegevusetus;

- (b) looduslikud põhjused või vääramatud jõud;
- (c) mereakvatooriumi füüsikaliste omaduste nihked või muutused, mis tulenevad keskkonnale osaks saavast negatiivsest mõjust tähtsamaks peetavatest üldistest huvidest tingitud meetmetest.

Asjaomased liikmesriigid võtavad asjakohaseid ajutisi meetmeid, et vältida ohustatud mereakvatooriumi seisundi edasist halvenemist ja leevendada kahjulikku mõju asjaomases merepiirkonnas.

- 2. Lõike 1 punktis c käsitletud olukorras tagavad liikmesriigid selle, et nihked või muutused ei välista püsivalt ega sea ohtu hea keskkonnaseisundi saavutamist asjaomases merepiirkonnas.
- 3. Lõike 1 teises lõigus nimetatud ajutised meetmed moodustavad meetmeprogrammi lahutamatu osa.

Artikkel 14 *Teave*

Kui liikmesriik leiab probleemi, mis mõjutab tema Euroopa mereakvatooriumi ja mida ei saa lahendada siseriiklikul tasandil võetavate meetmetega, teatab ta sellest komisjonile ja esitab oma seisukoha põhjendamiseks vajalikud tõendid.

Artikkel 15 *Heakskiit*

Artikli 12 lõike 5 alusel tehtud meetmeprogrammidest teavitamise alusel hindab komisjon, kas teatatud programmidest piisab iga liikmesriigi puhul hea keskkonnaseisundi saavutamiseks vastavalt artikli 8 lõike 1 piiratlusele.

Kõnealuse hindamise läbiviimisel arvestab komisjon ühenduses kasutusel olevate meetmeprogrammide sidusust.

Hindamise otstarbel võib komisjon paluda asjaomasel liikmesriigil esitada täiendavat teavet, mis on talle otsuse tegemiseks vajalik.

Kuue kuu jooksul pärast teate saamist meetmeprogrammide kohta võib komisjon mis tahes liikmesriigi puhul otsustada programmi või selle suvalise aspekti tagasi lükata põhjendusega, et see ei vasta käesolevale direktiivile.

IV peatükk

Ajakohastamine, aruanded ja avalik teave

Artikkel 16 *Ajakohastamine*

1. Liikmesriigid tagavad seoses iga asjaomase merepiirkonnaga oma merestrateegiate ajakohasuse.
2. Lõike 1 kohaldamisel vaatavad liikmesriigid iga kuue aasta järel pärast nende esialgset kehtestamist läbi oma merestrateegia järgmised elemendid:
 - (a) esialgne hindamine ja hea keskkonnaseisundi piiritlemine, mis on ette nähtud vastavalt artikli 7 lõikes 1 ja artikli 8 lõikes 1;
 - (b) artikli 9 lõike 1 kohaselt kehtestatud keskkonnavalasid sihid;
 - (c) artikli 10 lõike 1 kohaselt kehtestatud seireprogrammid;
 - (d) artikli 12 lõike 2 kohaselt kehtestatud meetmeprogrammid.
3. Lõikes 2 ettenähtud läbivaatamise järel tehtavate ajakohastuste üksikasjad saadetakse komisjonile ja teistele asjaomastele liikmesriikidele kolme kuu jooksul nende avaldamisest kooskõlas artikli 18 lõikega 2.
4. Artikleid 11 ja 15 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

Artikkel 17 *Vahearuanded*

Liikmesriigid esitavad kolme aasta jooksul iga meetmeprogrammi või selle ajakohastuse avaldamisest vastavalt artikli 18 lõikele 2 komisjonile vahearuande, milles kirjeldatakse kõnealuse programmi elluviimisel tehtud edusamme.

Artikkel 18 *Avalik arutelu ja teave*

1. Kooskõlas direktiiviga 2003/35/EÜ tagavad liikmesriigid kõigi huvitatud poolte aktiivse osalemise käesoleva direktiivi rakendamises, eelkõige II ja III peatükis ettenähtud merestrateegiate kehtestamises ja nende ajakohastamises vastavalt artiklile 16.
2. Liikmesriigid avaldavad ja teevad üldsusele märkuste tegemiseks kättesaadavaks merestrateegiate või nendega seotud ajakohastuste avalikud kokkuvõtted:
 - (a) esialgne hindamine ja hea keskkonnaseisundi piiritlemine, mis on ette nähtud vastavalt artikli 7 lõikes 1 ja artikli 8 lõikes 1;

- (b) artikli 9 lõike 1 kohaselt kehtestatud keskkonnavalasid sihid;
 - (c) artikli 10 lõike 1 kohaselt kehtestatud seireprogrammid;
 - (d) artikli 12 lõike 2 kohaselt kehtestatud meetmeprogrammid.
3. Vastavalt direktiivile 2003/4/EÜ tehakse nõudmisel kättesaadavaks taustdokumendid ja -teave, mida on kasutatud merestrateegiate väljatöötamisel. Eelkõige tehakse avalikkusele Interneti teel ja mis tahes muude asjakohaste sidevahenditega kättesaadavaks esialgsest hindamisest ja seireprogrammidest tulenevad andmed ja teave.

Liikmesriigid annavad komisjonile tema ülesannete täitmiseks kõnealuste andmete ja teabega seoses piiramatut juurdepääsu ja kasutusõigused.

Artikkel 19 *Komisjoni aruanded*

1. Komisjon avaldab esimese hindamisaruande käesoleva direktiivi rakendamise kohta kahe aasta jooksul pärast kõigi meetmeprogrammide saamist ja igal juhul hiljemalt 2021. aastaks.

Seejärel avaldab komisjon edasised aruanded iga kuue aasta tagant.

Komisjon esitab aruanded Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

2. Lõikes 1 sätestatud aruanded sisaldavad järgmist:
- (a) ülevaade käesoleva direktiivi rakendamisel tehtud edusammudest;
 - (b) ülevaade merekeskkonna seisundist ühenduses, mis on koostatud koostöös Euroopa Keskkonnaagentuuriga ning asjaomaste piirkondlike mere- ja kalandusorganisatsioonide ja -konventsioonidega;
 - (c) ülevaade merestrateegiatest koos soovitustega nende parandamise kohta;
 - (d) kokkuvõte kõigist komisjoni poolt artikli 15 kohaselt tehtud hindamistest seoses liikmesriikidelt artikli 14 kohaselt laekunud teabega;
 - (e) kokkuvõte kõigile artikli 17 alusel liikmesriikide poolt komisjonile esitatud aruannetele antud vastustest;
 - (f) kokkuvõte vastustest Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt eelmistele merestrateegiate kohta tehtud märkustele.

Artikkel 20 *Käesoleva direktiivi läbivaatamine*

Komisjon vaatab käesoleva direktiivi üle hiljemalt [15 aastat pärast jõustumiskuupäeva] ja esitab vajalikud muutmissetpanekud, kui see on asjakohane.

V peatükk Lõppsätted

Artikkel 21 *Tehnilised kohandused*

1. II, III ja IV lisa kohandatakse artikli [22 lõikes 2] sätestatud korras teaduse ja tehnika arengule, võttes arvesse artikli 16 lõikes 2 nimetatud merestrateegiate ülevaatamise ja ajakohastamise tähtaegu.
2. Vajadusel võib komisjon artikli [22 lõikes 2] sätestatud korras võtta vastu järgmise:
 - (a) standardid [II], [III] ja [IV] lisa kohaldamiseks;
 - (b) tehnilised vormingud andmete, sealhulgas statistiliste ja kartograafiliste andmete edastamiseks ja töötlemiseks.

Artikkel 22 *Komitee*

1. Komisjoni abistab direktiivi 2000/60/EÜ artikli [21 lõike 1] alusel asutatud komitee, edaspidi "komitee".
2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohandatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse selle artiklis 8 sätestatud. Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtajaks kehtestatakse kolm kuud.
3. Komitee võtab vastu oma töökorra.

Artikkel 23 *Ülevõtmine*

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [*kolm aastat pärast jõustumiskuupäeva*]. Nad edastavad komisjonile viivitamata nende õigusnormide teksti ning nende õigusnormide ja käesoleva direktiivi sätete omavahelise vastavuse tabeli.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.
2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 24
Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Artikkel 25
Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

I lisa
Artikli 6 lõige 2

- (1) Pädeva asutuse nimi ja aadress – nimetatud asutuse ametlik nimi ja aadress.
- (2) Pädeva asutuse õiguslik vorm – pädeva asutuse õigusliku vormi kirjeldus ning vajaduse korral tema põhikirja, asutamislepingu või samaväärse õigusdokumendi kokkuvõte või koopia.
- (3) Ülesanded – pädeva asutuse õigusliku ja haldusvastutuse kirjeldus ning tema rolli kirjeldus asjaomases mereakvatooriumis.
- (4) Liikmeskond – kui pädev asutus on teiste pädevate asutuste vaheline koostöölastamisasutus, nõutakse nende asutuste nimekirja koos kokkuvõttega koostöölastamise tagamiseks loodud suhetest institutsioonide vahel.
- (5) Piirkondlik koostöölastamine – nõutakse kokkuvõtet mehhanismidest, mis on kehtestatud selleks, et tagada koostöölastamine liikmesriikide vahel, kelle Euroopa mereakvatoorium jääb samasse merepiirkonda.

II lisa
Artikli 7 lõige 1, artikli 8 lõige 1 ja artikli 10 lõige 1

Tabel 1 – Parameetrid	
Füüsikalised ja keemilised omadused.	- batümeetrilised näitajad; - temperatuurirežiim aastate ja hooegade lõikes; - valitsevad hoovused ja hinnanguline taasringluseks/asendamiseks kuluv aeg; - soolsus, sealhulgas suundumused ja gradiendid piirkonna lõikes.
Elupaigatüübid	- Valitsevad elupaigatüübid koos neile iseloomulike füüsikaliste ja keemiliste omadustega: sügavus, temperatuurirežiim, hoovused, soolsus, veepõhja struktuur ja aluspõhi; - Eriliste elupaigatüüpide identifitseerimine ja kaardistamine, eriti nende, mis on ELi õigusaktide (elupaikade direktiiv ja linnudirektiiv) või rahvusvaheliste konventsioonide alusel tunnustatud teadusalaselt või bioloogilise mitmekesisuse poolest huviväärseks; - Muud erilised alad, mis oma omaduste, asukoha või strateegilise tähtsuse tõttu väärivad erilist tähelepanu. Nende hulka võivad kuuluda intensiivse või spetsiifilise surve all olevad alad või konkreetset kaitseresžiimi vajavad alad.
Bioloogilised elemendid	- Valitsevate elupaikadega seotud bioloogiliste koosluste kirjeldus. Selle hulka kuulub teave tüüpiliste füto- ja zooplanktoni koosluste, sealhulgas tüüpiliste liikide, hooajaliste ja geograafiliste variatsioonide ning arvestusliku esmase ja teise produktiivsuse kohta. Samuti tuleks esitada teave põhjafauna selgrootute, sealhulgas nende liigilise koosseisu, biomassi, produktiivsuse ja aasta/hooaja lõikes toimuvate variatsioonide kohta. Lõpetuseks tuleks esitada teave kalapopulatsioonide, sealhulgas nende arvukuse, leviku ja vanuselise/suuruselise koosseisu kohta; - Kõigi piirkonnas/allpiirkonnas esinevate mereimetajate liikide populatsioonidünaamika, loodusliku ja tegeliku leviala ning seisundi kirjeldus. ELi õigusaktidega (elupaigadirektiiv) või rahvusvaheliste kokkulepetega reguleeritud liikide puhul tuleks esitada ka peamiste ohtude ja kehtestatud kaitse-/majandamismeetmete kirjeldus; - Kõigi piirkonnas/allpiirkonnas esinevate merelinnuliikide populatsioonidünaamika, loodusliku ja tegeliku leviala ning seisundi kirjeldus. ELi õigusaktidega (linnudirektiiv) või rahvusvaheliste kokkulepetega reguleeritud liikide puhul esitatakse ka peamiste ohtude ja kehtestatud kaitse-/majandamismeetmete kirjeldus; - Kõigi muude piirkonnas/allpiirkonnas esinevate, ELi õigusaktide või rahvusvaheliste kokkulepetega reguleeritud liikide populatsioonidünaamika, loodusliku ja tegeliku leviala ning seisundi, sealhulgas peamiste ohtude ja kehtestatud kaitse-/majandamismeetmete kirjeldus; - Piirkonnas/alapiirkonnas leiduvate mittepõliste eksootiliste liikide esinemise, arvukuse ja leviku nimistu.

Muud näitajad	- Toiteelementidega rikastamise juhtude, toiteelementide ringluse (hoovused ja sette/vee vastastikune toime), ruumilise jaotuse, tagajärgede kirjeldus; - Keemilise reostuse üldise olukorra, sealhulgas probleemsete kemikaalide, settesaaste, tulipunktide, terviseprobleemide (kalaliha saastumine) kirjeldus; - Muud piirkonnale/allpiirkonnale tüüpilised/omased näitajad, omadused (nt mahajäetud laskemoon)

Tabel 2 – Survetegurid ja mõjud

Üldosa

Saastumine inimtegevuse tagajärjel ainete või energia, sealhulgas inimtekkelise veetaluse müra otsese või kaudse merekeskkonda juhtimise näol, mille tagajärjeks on või võib olla selline kahjulik mõju nagu kahju elusressurssidele ja mereelustikule, ohud inimeste tervisele, merendusala tegevuse, sealhulgas kalapüügi, turismi ja huvitegevuse ning muude mere seaduslike kasutusviiside takistamine, merevee kasutamist mõjutava kvaliteedi halvenemine ja hüvede vähenemine.

Füüsiline kadu	Katmine (nt tehisstruktuuridega, süvendusheitmete kõrvaldamisega) Blokeerimine (nt püsikonstruktsioonidega)
Füüsiline kahju	Mudastumine (nt äravool, süvendus, suudmealad) Abrasioon (nt laevatamine, ankurdamine) Selektiivne väljaviimine (nt liitsüvendamine, võrkutakerdumine)
Mittefüüsilised häired	Müra (nt paatide liikumine, seismiline) Visuaalne (nt huvitegevus)
Saastumine mürkainetega	Sünteesiliste ühendite juhtimine veekokku (nt pestitsiidid, riknemisvastased ained, polüklooritud bifenüülid) Mittesünteesiliste ühendite juhtimine veekokku (nt raskmetallid, süsivesinikud) Radionukliidide juhtimine veekokku
Mittemürgine saastumine	Toiteelementidega rikastumine (nt põllumajanduslik äravool, suudmekohad) Orgaaniline rikastumine (nt kalakasvatus, suudmekohad) Muutused soojusrežiimis (nt suudmekohad, elektrijaamad) Muutused hagususes (nt äravool, süvendus) Muutused soolsuses (nt veevõtmine, suudmekohad)
Bioloogilised häired	Mikroobsete patogeenide juhtimine veekokku Võõrliikide sissetoomine ja translokatsioon Liikide selektiivne väljapüük (nt kutseline ja harrastuspüük)

III lisa
Artikli 9 lõige 1

- (1) Merepiirkonnas või allpiirkonnas liikmesriikide suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni alla kuuluvat mereakvatooriumi iseloomustavate elementide piisav käsitlemine.
- (2) Vajadus seada a) sihid, millega kehtestatakse hea keskkonnaseisundi määratlusel põhinevad soovitud tingimused; b) mõõdetavad kontrollarvud, mis võimaldavad teostada seiret; ja c) tegevussihid, mis on seotud nende saavutamise toetamiseks mõeldud konkreetsete rakendusmeetmetega.
- (3) Eesmärgiks oleva keskkonnaseisundi täpsustamine ja formuleerimine merepiirkonda või allpiirkonda kuuluvat liikmesriigi Euroopa mereakvatooriumi iseloomustavate elementide mõõdetavate omaduste näol.
- (4) Sihtide kogumi kooskõla; nendevaheliste vastuolude puudumine.
- (5) Sihtide saavutamiseks vajalike ressursside täpsustamine.
- (6) Sihtide formuleerimine koos nende saavutamiseks ettenähtud ajakavaga.
- (7) Edusammude jälgimiseks ja sihtide saavutamist silmas pidades juhtimisotsuste suunamiseks mõeldud näitajate täpsustamine.
- (8) Vajaduse korral võrdluspunktide täpsustamine (siht- ja piirväärtused).
- (9) Sotsiaalsete ja majanduslike probleemide nõuetekohane arvestamine sihtide seadmisel.
- (10) Artiklis [1] sätestatud keskkonnaeesmärki silmas pidades välja töötatud keskkonnasihtide, nendega seotud näitajate ning siht- ja piirväärtuste kogumi läbivaatamine, et hinnata, kas sihtide saavutamisel muutuks merepiirkonnas liikmesriikide suveräänsete õiguste või jurisdiktsiooni alla kuuluva mereakvatooriumi keskkonnaseisund neile vastavaks.
- (11) Sihtide vastavus ühenduse ja selle liikmesriikide asjaomaste rahvusvaheliste ja piirkondlike kokkulepete alusel võetud eesmärkidele.
- (12) Kui sihtide ja näitajate kogum on kokku pandud, tuleks need artiklis [1] sätestatud keskkonnaeesmärki silmas pidades ühiselt läbi vaadata, et hinnata, kas sihtide saavutamisel muutuks keskkonna seisund neile vastavaks.

IV lisa
Artikli 10 lõige 1

- (1) Vajadus esitada teavet keskkonnaseisundi hindamiseks ning heast keskkonnaseisundist lahutava vahemaa ja selle suunas tehtud edusammude mõõtmiseks vastavalt [II] lisale ja artikli [8 lõike 3] kohaselt kindlaks määratavatele üksikasjalikele standarditele ja kriteeriumidele.
- (2) Vajadus tagada teabe genereerimine, mis võimaldab teha kindlaks artiklis [9] ettenähtud keskkonnavalaste sihtide sobivad näitajad.
- (3) Vajadus tagada teabe genereerimine, mis võimaldab hinnata artiklis [12] nimetatud meetmete mõju.
- (4) Vajadus kaasata tegevusi muutuse põhjuse ja seeläbi võimalike parandavate meetmete kindlakstegemiseks, mida oleks soovitud seisundivahemikust kõrvalekallete avastamise korral tarvis võtta hea keskkonnaseisundi tagasisaamiseks.
- (5) Vajadus esitada teavet keemiliste saasteainete kohta inimestidele mõeldud liikides, mis pärinevad kutselise kalapüügi aladelt.
- (6) Vajadus kaasata tegevusi, millega kinnitatakse, et parandusmeetmed toovad kaasa soovitud muutusi, mitte aga soovimatuid kõrvaltoimeid.
- (7) Vajadus koondada teave merepiirkondade alusel.
- (8) Vajadus töötada välja tehnilised spetsifikaadid ja standardiseeritud meetodid järelevalve teostamiseks ühenduse tasandil, et teavet oleks võimalik võrrelda.
- (9) Vajadus tagada, niivõrd kui võimalik, vastavus piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil välja töötatud olemasolevatele programmidele, et soodustada nende programmide omavahelist kooskõla ja vältida jõupingutuste dubleerimist.
- (10) Vajadus kaasata artiklis [7] ettenähtud esialgsesse hindamisse ühe osana keskkonnatingimustes aset leidnud suuremate muutuste ning vajaduse korral uute ja esilekerkivate küsimuste hindamine.
- (11) Vajadus käsitleda artiklis [7] ettenähtud esialgse hindamise osana II lisas loetletud elemente ja nende looduslikku variatiivsust ning hinnata suundumusi artikli [9 lõike 1] kohaselt sätestatud keskkonnasihtide saavutamise suunas, kasutades vajaduse korral kindlaksmääratud näitajaid ja nende siht- või piirväärtusi.

V lisa
Artikli 12 lõige 1

- (1) Sisendite kontrollimeetmed: majandamismeetmed, mis mõjutavad lubatud inimtegevuse määra.
- (2) Väljundite kontrollimeetmed: majandamismeetmed, mis mõjutavad ökosüsteemi komponendi lubatud häirituse astet.
- (3) Ruumilise ja ajalise leviku kontroll: majandamismeetmed, mis mõjutavad seda, kus ja millal teatud tegevusel toimuda lastakse.
- (4) Juhtimise kooskõlastusmeetmed: vahendid juhtimise kooskõlastamise tagamiseks.
- (5) Majanduslikud stiimulid: majandamismeetmed, tänu millele on mereökosüsteemi kasutajate huvides tegutseda viisil, mis aitab saavutada ökosüsteemi ökoloogilisi eesmärke.
- (6) Leevendus- ja heastamisvahendid: majandamisvahendid, mis suunavad inimtegevust mereökosüsteemide kahjustatud komponentide taastamisele.
- (7) Teabevahetus, huvirühmade kaasamine ja üldsuse teadlikkuse tõstmine.